عمل ها شش اند، و مردم چهار دسته اند، دو عمل که واجب کننده است، و - دستۀ دیگر- مانند به مانند، و یک نیکی در برابر ده نیکی، و - دستۀ دیگر- یک نیکی در برابر هفت صد نیکی

از خریم بن فاتک رضی الله عنه روایت است که می فرماید: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: « عمل ها شش اند، و مردم چهار دسته اند، دو عمل که واجب کننده است، و - دستۀ دیگر- مانند به مانند، و یک نیکی در برابر ده نیکی، و - دستۀ دیگر- یک نیکی در برابر هفت صد نیکی؛ پس آن دو عمل که واجب کننده است: این که در حالی بمیرد که با الله متعال چیزی را شریک نیاورده باشد به بهشت وارد می شود، و کسی در حالی بمیرد که با الله متعال چیزی را شریک آورده باشد به جهنم وارد می شود، و آنچه که مانند به مانند است: کسی که ارادۀ نیکی را داشته باشد تا این که در دل خود احساس آن را بکند و الله متعال از نیت او با خبر گردد، برای او نیکی نوشته می شود، و کسی که مرتکب گناه گردد همان گناه برایش نوشته می شود، و کسی که نیکی را انجام دهد ده برابر نیکی برایش نوشته می شود، و کسی که در راه الله متعال چیزی را خرچ کند، در برابر یک نیکی هفت صد نیکی برایش نوشته می شود، و آنچه مردم اند؛ یک دستۀ آنان کسانی اند که در دنیا در فراخی به سر می برند مگر در آخرت در مضیقت قرار می گیرد، - و دستۀ دیگر کسانی اند که - در دنیا در مضیقت به سر می برند مگر در قیامت در فراخی به سر می برند، -و دستۀ دیگر کسانی اند که- در دنیا و آخرت در تنگی به سر می برند، و- دستۀ دیگر کسانی اند که- در دنیا و آخرت در فراخی به سر می برند».

[حسن] [احمد روایت کرده]

پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم خبر داده است که اعمال شش دسته اند، و مردم چهار دسته اند. پس اعمال شش بر او واجب می گردد. وگانه عبارتند از: نخست: هر کس بمیرد و با الله متعال چیزی را شریک قرار ندهد، بهشت دوم: هر کس بمیرد در حالی که برای الله چیزی را شریک قرار دهد، آتش جهنم بر او واجب گردد و جاودانه در آن می ماند. و این دو واجب کننده ها اند. و سوم: آن نیکی که - تنها- نیت خیر داشته باشد، پس هر کس نیت انجام کار خیری داشته باشد و در نیت خود صادق باشد، تا این که آن را در قلب خود احساس کند، و الله متعال نیت او را بداند، مگر یک کاری به او پیش شود که نتواند این کار را انجام دهد، پس برای او نیکی کامل نوشته می شد. چهارم: کار بد، هر کس کار بدی انجام دهد، یک بدی برای او نوشته می شود. و آنها عبارتند از: مانند به مانند بدون زیادت. پنجم: یک نیکی برابر با ده نیکی است، و هر که ارادۀ کار نیک نماید و آن را انجام دهد؛ ده نیکی برایش نوشته می شود. ششم: یک نیکی معادل هفتصد نیکی است، طوری که هر کس یک نفقه را در راه الله انفاق کند، این نیکی برای او هفتصد نیکی نوشته می شود، و این از فضل و مهربانی او تبارک و تعالی بر بندگانش است. و اما چهار دستۀ از مردم عبارتند از: نخست: کسی که در دنیا در روزی او وسعت و فراخی داده شده باشد، و در آن در نعمت ها قرار گرفته باشد، هر چه بخواهد در آن یابد، ولی در آخرت بر او تنگی و مضیقت آورده شود و مسیرش آتش باشد، او شخص کافر ثروتمند است. و دوم: کسی که در دنیا رزق و روزی بر او تنگ باشد، ولی در آخرت بر او وسعت و می باشد، او شخص فقیر مؤمن است. و سوم: آن که در دنیا و آخرت در تنگی وفراخی آید، و مسیرش به بهشت مضیقت قرار میگیرد، او شخص کافر فقیر است. و چهارم: آن که در دنیا و آخرت بر او وسعت و فراخی آید، او شخص مؤمن ثروتمند است.